

Cumhuriyetimizin Düşünsel Zenginliği “KADRO HAREKETİ”

Gültekin Çoygun
- 12 Mart 2007 -

*“Türkiye, bir inkılâp içindedir. Bu inkılâp durmadı.
... Kadro, bunun için çıkıyor.”
Kadro, Ocak 1932*

Öncelikle, “Kadro, Kadrocular ve Kadro Hareketi” konusuna neden değinmek istediğimi açıklamak durumundayım:

Türkiye, çağdaş uygarlığı hem benimsemek hem de onunla savaşıyor varlığını korumak zorunda kalmış bir ülkedir. Bu nedenle, ülkemizin davranış biçimleri, yaşamın kendi içinden oluşmuştur. Bu davranış biçimleri arasında, halk dilinde “kafa tutma” olarak tanımlanabilecek, bir tür karşı çıkma geleneğimiz olduğunu da söyleyebiliriz. Ancak bu karşı çıkma geleneği, salt bir savaşılabilmek becerisi olarak tek boyutlu bir kavram değil, aynı zamanda düşünsel ve eğitim ile örgütlenme becerilerini de kapsar.

Theodore Sturgeon’a göre, “Geleceği anlamak için tarih, bugünü anlamak için ise Bilimkurgu okumak gerekli.” Peki, bir toplumun düşünsel becerilerinin zaman içinde nasıl bir gelişme gösterdiğini anlayabilmek için ne okumalıyız? Bu konuda en sağlıklı ipuçları, geçmişte yayımlanmış dergilerden elde edilebilir.

İşte Kadro Hareketi, söz konusu bu karşı çıkma geleneğimizin düşünsel boyutuna iyi bir örnektir. Aynı Köy Enstitüleri gibi, bize özgü, özgün bir harekettir. Özgünlük açısından son derece yetkin olduklarını söyleyebilirim.

Türk yayın yaşamında Kadro kadar ilgi çekmiş, tartışma ortamı yaratmış pek az dergi sayılabilir. Gerçekte, 1932-1934 yılları arasında 3 yıl gibi kısa sayılabilecek bir süre yayımlanan bu dergide yer alan yazılara göz atıldığında, 1930’ların tartışma gündeminde olan ekonomik ve sosyal sorunların günümüzde de güncelliğini yitirmediği görülecektir. Bu, Kadro’nun güçlü tarafı. Ama, toplum olarak düşünsel becerilerimizin 30’lardan bu yana pek gelişme kaydetmemiş anlamına da gelir bir yandan.

Kadro, bilimsel tutarlılığı ön plana almış bir harekettir ve bilimsel kaygı içinde hareket etmiştir. Cumhuriyetin aydınlanma sürecinde önemli bir rol oynar. Bireysel gelişme ve aydınlanma için, bilgili ve erdemli kimselerin aydınlatmalarından da yararlanmamız gerektiği açıktır. Ama, bunun için de içtenlik gerekir. Öte yandan, aydınlanmanın yolu, bilim ve akıl ile kendini bilmekten geçer. Kendimizi ne kadar iyi bilir ve tanırırsak, o oranda gelişme gösterebiliriz.

Öyleyse, “kendini tanımak” önemli bir kavram olarak karşımıza çıkıyor. Kendimizi tanımak, içinde yaşadığımız ve istesek de istemesek de bizi biz yapan toplumumuzu tanımaktan geçer. Yoktan var olmadık, bu toplumun içinde var olduk. O halde, toplumumuzun bu düşünsel zenginliğine kayıtsız kalmamız / kalabilmemiz düşünülemez.

Bizde dün olsun, bugün olsun, okumaya ve okuyuculara karşı her toplumda görülmeyen ilginç bir saygı vardır; ancak, söz konusu bu saygı, bir tiyatroya benzer. Okumanın verimli ve kaçınılmaz sonuçları olan farklı düşünce ve eleştiri ortaya çıktığı zaman, aynı saygının pek de geçerli olmadığı, artan dozda bir düşmanlığın sergilendiği açıktır. Çünkü, toplumumuz okumayı sınırlı olarak anlar; okuyan insan hiçbir şekilde kendinden farklı düşünmek ve davranmak durumunda değildir. Dolayısıyla okumuş kitlenin bu çatışmayı göze alması gerekir.

İşte Kadrocular, bu çatışmayı göze almış bireylerdir. Geç aydınlanan bir ülkenin, erken aydınlanan evlatları olarak, üzerilerine düşen “Aydın Olmanın Sorumluluğu”nu yerine getirmişlerdir. Üstelik, yaşamları boyunca ödeyecekleri bedelin ne olacağını bilerek...

Yalnızca onlar hakkında çeşitli kesimlerce kullanılmış olan sıfatları örneklersek, bedelin ne kadar ağır olduğu daha iyi anlaşılabilir: “**Dönek, Hain, Komünist, Faşist.**”

*“İnkılâp mı? Bu ne mugâlâta?
İnkılâp bitti. Bu memleket inkılâbını bitirdi!”
Ali Çetinkaya / İstiklâl Mahkemesi Başkanı / 1925*

Kadrocular genellikle 1890’lı yıllarda doğmuşlardır. Osmanlı İmparatorluğu’nun çok farklı yerlerinde doğmuş olan Kadrocuların gençliğe geçişleri II. Meşrutiyet ortamı içinde olmuştur. Yaşam öyküleri, başlı başına “hayatım roman” diye tanımlanabilecek türdendir. Yaşamları boyunca, doğdukları yere bağlı kalmamış, 1930’lu yıllara gelinceye kadar şimdiki ulusal sınırlar içinde ve dışında çok geniş bir coğrafyada ve her biri ayrı bir yolda hareket etmiştir. Bu yolların, kader sonucu değil, kendi arayışlarıyla belirlendiğini ayrıca not etmemiz gerekiyor. Çok farklı kültürlerle ilişki içinde olmuşlar ve bu da onları geleneksele bağımlı olmaktan kurtarmış ve yeniye, yeni olana hatta yeninin aranmasına açık bir duruma gelmişlerdir.

Kadrocular, altı bireyden oluşur; ama içsel dünyaları ve vizyonları zengin altı bireydir onlar. Belki bir su damlasıdır, ama bir derenin değil, okyanusun damlası olmayı başarmışlardır.

Bu altı kişinin yolu, 1930’lu yıllarda Ankara’da kesişir. Kadro hareketini yaratırlar. Kadro Dergisi kapandıktan sonra da, her biri kendilerince doğru bildikleri ayrı bir yol izlemişlerdir.

Kadro hareketini yaratabilmeleri, yaşam öykülerindeki benzerlikler kadar, hatta daha da önemlisi, farklılıklarının da olmasına bağlıdır. Kadro hareketinin ideolojik önderinin **Şevket Süreyya Aydemir** olduğu konusunda tüm araştırmacılar uzlaşmış durumdadır. Diğer üç kurucu, **Vedat Nedim Tör**, **İsmail Hüsrev Tokin** ve **Burhan Asaf Belge**’dir. Bu dört kurucu, Moskova ve Almanya’da devrimci sosyalist hareket içinde bulunmuş olan Türkiye İşçi ve Çiftçi Sosyalist Fırkası’na ve Türkiye Komünist Fırkası’na üye ve yönetici olmuş ve sonuçta 1925 ve 1927 yıllarındaki tutuklamalarda hapse gönderilenler ya da gönderilmesi söz konusu olan kişiler arasında yer almışlardır.

Bu türden bir grubun, tek parti yönetiminin bulunduğu bir dönemde yeni düşünceler getiren bir siyasal ve ekonomik ideoloji önerebilmesi kolay değildir. Üstelik, devrimin tamamlandığını düşünen çoğunluğa karşı, Türk devriminin henüz bitmediğini ileri sürerek, sürekli devrim tezini savunmaktadırlar. Önerilerini var olan düzene uyumlu geliştirmeleri, böyle yapsalar bile etkili olabilmeleri için var olan güç tarafından yasal görülmesi ve onlara güven duyulması gerekmektedir. Dolayısıyla, hareketin ortaya çıkışı, ancak, düzen içinde kendisine güven duyulan ve Gazi Kemal’in sofrasında yer alan **Yakup Kadri Karaosmanoğlu**’nun gruba katılmasından sonra olabilmıştır. İlk yazısı derginin 13. sayısında yayımlanan, Genelkurmay’da, o zamanki adıyla Erkan-ı Harp Dairesi’nde çalışan mühendis yüzbaşı **Mehmet Şevki Yazman**’ın da gelerek çalışmalara katılmasıyla hareketin oluşumu tamamlanmıştır. Gerçekte, kadrocuların asker kökenli üyesi bir tek **Yazman** değildir. **Aydemir** de asker kökenlidir.

Farklı ilgi alanlarına sahip kadrocular, Kadro Dergisi yayımlanmaya başladığında, kendi ilgi alanlarında yazdıkları yazılarla, dergide bir tür işbölümü oluşturmuşlardır. Başka bir deyişle, Kadrocular, birbirlerini tamamlayan, küçük ancak etkili bir gruptur. Grubun **ideolojik konumunu** belirleyen yazıları, çoğunlukla **Şevket Süreyya Aydemir** kaleme almıştır. **Dış politika** konularında öncülük **Burhan Asaf Belge**’nindir. **Vedat Nedim Tör**, **ekonomi** konularında; **İsmail Hüsrev Tokin**, **kırsal yapı çözümlenmesi ve parasal analizlerde**; **Mehmet Şevki Yazman** ise **teknolojik gelişme**

ve **enerji** konularında yoğunlaşmıştır. **Edebiyat** konuları **Yakup Kadri Karaosmanoğlu**, **diğer sanat alanları** ise **Burhan Asaf Belge** ile **Vedat Nedim Tör** tarafından kaleme alınmıştır. (*Tekeli, İlhan ve İlkin, Selim; "Kadrocuları ve Kadro'yu Anlamak," Tarih Vakfı Yurt Yayınları, Haziran 2003, İstanbul*)

"Yaşam, kuramdan üstündür."
İsmail Hüsrev Tokin / 10.08.1988

Yazın (düşün) adamları ile eylem adamları birbirinden farklı özellikleri içlerinde barındırırlar. Her iki beceriye birden sahip olanları ise, Lider olarak tanımlıyoruz. İşte Kadrocuların küçük ama etkili bir grup olabilmelerinin nedeni burada yatmaktadır: Her biri lider olarak tanımlanabilecek bireylerdir.

Ancak romanlara konu olabilecek olayların yaratıcısıdır. Örneğin, Şevket Süreyya Aydemir, I. Dünya Savaşı'nın sonlarında, Dağıstan bölgesinde çeşitli askeri operasyonlara komutanlık yapmış, yaşamı boyunca büyük bir aşkla bağlandığı sevgili eşi Sitare'yi Dağıstan'ın Nuha kasabasında tanımıştır. 1919 yılında, ulus bilincine henüz erişmemiş Nuha halkını örgütleyerek Kür vadisinin kapısı niteliğindeki "Askeran" geçidini işgalden kurtarır ve ardından Şuşkale'ye girer. Şuşkale'de, Şii ve Sunni bütün Türklerin kardeş olduğunu ve büyük vatanın, Turan'ın kurulacağını anlatan bir söylev verir.

Ama, tıpkı diğer kadrocuların yaşam öyküleri gibi, Şevket Süreyya da, onca hareketli yaşama karşın birşeylerin aksadığının farkındadır. Turancılığın pratiği Ziya Gökalp'in yazdıkları gibi yürümektedir, İşte şimdi Turan'dadır; ama Turan'ı bulamamaktadır.

Özetle, kadrocular; yaşamı kuramla, kuramı da yaşadıkları ile sentezleyebilecek bir yaşam hareketliliği içinde olmuşlardır.

"Türkiye iktisadiyatı, bir tecrübe tavşanı mıdır ki, her milletin her sahadaki çeşit çeşit siyasetlerini üzerimizde deneyelim?"
Dr. Vedat Nedim Tör / "İktisatta İstiklâl" / Kadro No: 22

1932-1934 yıllarında yayımlanan Kadro dergilerinde ileri sürülen görüşler, Türk düşün ve siyasi yaşamında "Kadro Hareketi" olarak tanımlanan bir düşünce akımını oluşturmuştur. Bu düşünce akımı, temel olarak, devletçiliği savunmuştur. Ancak, Kadro'nun devletçilik anlayışı, yine aynı dönemlerde hükümet politikası ile belirlenmiş olan devletçilik anlayışından oldukça farklıdır.

Örneğin, o yıllarda kurulmaya başlayan KİT'leri bekleyen temel tehlikeyi, günümüzden baktığımızda, bilerek ya da bilmeyerek, "İstanbul Liman Şirketi Umum Müdürü" **Ahmet Hamdi Bey** otuzlu yıllarda (1933) öngörmüş: "... **Binaenaleyh bu kuruluşu devlet yapacaktır. Fakat bürokrasi devletçiliği değil. Bürokrasi Devletçiliği demek hükümetçilik demektir. Hükümetçilik bir zihniyet, bir irade tarzıdır. Halbuki devletçilik bir millet iktisadi rejiminin diğer bir ifadesidir. İşte iktisadi devletçilik budur.**" (*Aydemir, Şevket Süreyya. "İktisadi Devletçilik", Kadro, No: 17*)

Kadrocular, kapitalizmin ve sosyalizmin dışında, Türkiye'nin koşullarına uygun yeni bir toplumsal sistem arayışı içindedirler. Kadro dergilerinde açıklanan devletçilik ise, işte bu yeni toplumsal sistemin adıdır.

1930'lar, dünya kapitalist sisteminin bunalım yıllarıdır. Sistemin içinde yer almış olan Türkiye'de de ekonomik bunalım sürmekte ve Kurtuluş Savaşı'ndan sonra ekonomik durumlarında iyileşme görmeyen halk, hükümetten hoşnutsuzluğunu ortaya koymaktadır. İzlenen politikada bir değişiklik yapılmasının gerekliliğini anlayan hükümet, siyasi alanda Serbest Fırka denemesine girişirken,

ekonomik düzeyde de özel girişimciliğin yapamadıklarını devlet eliyle yapmak üzere devletçilik politikasını uygulamaya başlamıştır. Hükümetin bu devletçilik anlayışı, kapitalizmden uzaklaşma değil, tersine, günün koşullarında kapitalizmin gelişmesi için belki de tek yoldur. Kadro’da savunulan devletçilik anlayışı ise, kadrocuların yaşam öykülerinden de anlaşılacağı gibi, Marksizmden esinlenmektedir. Ancak, sosyalizme, sınıf ideolojisi açısından karşı duran, bu çok özel bir Marksizim kaynaklı devletçilik anlayışının, dönemin resmi ideolojisi ile hükümet politikası ile uyum içinde olmaya özen gösterdiği söylenebilir.

Kadrocuların temel hareket noktası, Türk Kurtuluş Savaşı ile birlikte tüm ulusal kurtuluş savaşlarının bilimsel olarak açıklanmasıdır. Türkiye’de bir devrim yaşanmaktadır, ancak bunun kuramı henüz yapılmamıştır. Devrimin başarıya ulaşabilmesi için, bu hareketin nesnel yasalarının bilinmesi, ideolojisinin yaratılması gerekir. Kadrocular, bu görevi kendilerine yüklemişlerdir.

Bakınız Vedat Nedim Tör bu konuda neler yazmış:

“Her inkılâp yeni bir devlet tipi yaratma ve kurma savaşıdır. ...Cihanda müstemlekeci ve müstemleke milletler tezaadının tasfiyesi tarihini, Türk İnkılâbı açmıştır. ...O halde, inkılâp Türkiyesi’nin devleti, ne Fransız İnkılâbının doğurduğu bir Burjuva Devleti, ne de komünist inkılâbının kurduğu bir Proletarya Devleti olabilir. ...**Yeni Türk Devleti, geri teknikli bir yarı müstemleke milletinin, millet olarak hem iktisaden, hem de siyaseten kurtuluşu davasının tarihte ilk mümessilidir.**” (*“Müstemleke ve Yarım Müstemlekelerde Buhranın Tesirleri”*, Kadro, No: 15)

İşte bu düşüncelerle, kapitalizmin bir kurtuluş olamayacağını bilen, ancak o günkü koşullarda sosyalist bir devrimin olanaksızlığına inanan Kadrocular; Atatürk’e bunların dışında bir yol önermek istemişler ve bu yolun kuramını oluşturmuşlardır. Ancak, bu kuramları bir ön kabule dayanmaktadır: O da; eğer Türkiye’de bir atılım yapılabilecekse, bu ancak Atatürk’ün önderliğinde bir aydın “Kadro” tarafından yapılabilir. Bu noktada, yalnızca bir not eklemeliyim: Konu aydın kadronun, bir tür “seçkinler” yönetimi olarak algılanmaması gerekiyor. Kadro Hareketi, bu tür bir yönetim tarzının önermesi içinde olmamıştır.

Tarihsel maddeciliğe göre toplumların gelişmesini ekonomik altyapının belirlediğini bilen Kadrocular, o dönemin koşullarında toplumsal sınıflardan bağımsız gibi gördükleri Devlet eliyle, sınıfsız ve sanayileşmiş bir Türkiye kurulabileceğini düşünmüşlerdir. Kadroculara göre Devletçilik, burjuvazinin ya da işçi sınıfının egemenliğini değil, millet egemenliğini temel almalıydı.

**“Eğer amaç proletarya davası ise,
bizim milletten ve Anadolu köylüsünden
daha yoksul ve çıplak proletarya olur mu?”
Kemal Zaim Uzel / Vekalet Müsteşarı / 1927**

Genç Cumhuriyetin amacı, “çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmak” olarak Gazi Kemal tarafından belirlenmiştir. Düzen, bütün kaynaklarını bu yolda seferber etmiştir. Başta, bugünkü moda deyimle insan kaynakları olmak üzere hiçbir kaynak bu uğurda göz ardı edilmez. Özellikle nitelikli insan kaynaklarına genç cumhuriyetin gereksinimi büyüktür. Düzen, yaptığının bilincindedir: Geçmişleri ve düşünceleri bilinmesine karşın, genç cumhuriyet kadrocuları önemli görevlere getirmekten sakınmaz. Örneğin, salt öğretmenlik yapmayı düşünen Şevket Süreyya Aydemir’e, Milli Eğitim Müsteşarı Kemal Zaim, kendisinin yardımcısı olmasını önerir. Bunu önerirken, sosyalist görüşlerini bildiği Aydemir’e, “eğer amacın buysa, işte ülkenin gerçekleri, Anadolu halkı aç ve yoksul” diyerek bu gerçeğin davasını gütmelerini öğütler.

Altı kadrocunun her birinin, Kadro Hareketini oluşturmadan önce, aynı Şevket Süreyya’nın bu yaşadığı gibi bir yaşanmışlığı vardır.

Bu duygular içerisinde oluşan Kadro Hareketi, Kadro Dergisi'nde üç yıl gibi kısa bir sürede toplam 352 adet makale üretti. Bilimsellikten uzaklaşmaksızın hemen her konuda yazdılar. Söz konusu bu yazılar, türlerine göre şu şekilde sınıflandırılabilir:

Çizelge: Kadro Dergisi'nde Yayımlanan Makalelerin Türlerine Göre Dağılımı

Tür	Sayı	%	Tür	Sayı	%
Edebiyat	49	13,9	Polemik	5	1,4
Kitap Eleştirisi	13	3,7	Politika	11	3,1
Eğitim	10	2,8	Sanat	7	2,0
Ekonomi	140	39,8	Sosyal Politika	3	0,9
Düşün Hareketleri	16	4,5	Sosyoloji	12	3,4
Entelijansya	1	0,3	Tarım	27	7,7
Felsefe	2	0,6	Tarih	15	4,3
Kadro	37	10,5	Teknoloji	2	0,6
Kentleşme	2	0,6	TOPLAM	352	100,0

Kaynak: Kadro Dergileri (Kadro, A.İ.T.İ.A. Yayınları, Tıpkıbasım 1932-33-34, Ankara, 1982, Yayına Hazırlayan Alpar, Cem.) / Ayrıntılı Bilgi için bkz. Ek: 2

*“Birgün belki hayattan,
Geçmişteki günlerden,
... Bu üzerdi beni
Yaşasaydın ve görseydin”*

Mehmet Soyarslan (Cem Karaca ve Apaşlar) / 1968

Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Kadro'nun yayına son vermesinin öyküsünü **Zoraki Diplomat**'ın başlangıç bölümlerinde anlatmaktadır. Derginin ilk sayısından başlayarak Cumhuriyet Halk Fırkası Genel Sekreteri Recep Peker, bu yayından rahatsız olmuştur. İdeolojik yol göstericiliğin Kadro dergisi tarafından yüklenilmeye kalkışılmasını, kendi görev alanına bir saldırı olarak değerlendirmektedir. Bu amaçla, Dergi ile doğrudan tartışmaya girmemekte ve daha çok Mustafa Kemal'in sofrasını bir şikayet zemini olarak kullanmaktadır. Bu durumlarda, Yakup Kadri'nin görevi başlamaktadır. Ancak, Kadro'nun yayına başlamasıyla birlikte, Yakup Kadri, giderek sofraya daha az çağrılır olmuştur. Öte yandan, İş Bankası çevreleri de Kadro'dan ve özellikle Kadrocuların devletçilik tezlerinden rahatsızlık duymaktadır. Bir çok kriz atlatılır. Ancak, Recep Peker'in, Gazi'nin sofrasında Kadro'nun rejimin temelini sarsan yayınlar yaptığı görüşünü defalarca savunması ve bunda ısrarcı olması üzerine Mustafa Kemal'in çok sınırlendiği görülür. Oysa, Gazi, Recep Peker'in yakınmalarını o güne değin hep şu yöne çekmiştir: Peker'e, onların da bir dergi çıkarmalarını söylemiş ve yakındığı görüşlere karşı mücadele etmek istiyorsa, bunun yine düşünce üretmekle yapılması gerektiğini öğütlemiştir. Sonuçta, daha tutucu bir kadroculuk görüşü sergileyen “**Ülkü Dergisi**” de eşanlı olarak yayımlanmıştır.

Yakup Kadri, bu son şikayeti duyunca Ankara'ya gider. Konuyu konuşmak üzere İçişleri Bakanı Şükrü Kaya'yı ziyaret etmek ister. Ama daha onunla konuşmadan, Çiftlik'te Gazi ve İsmet Paşa ile biraraya gelir. Gazi, Yakup Kadri'ye, Tiran'a elçi olduğunu bildirir ve akşama sofraya çağırır. Gazi, Yakup Kadri'nin gönlünü almak istemektedir. Yakup Kadri, bu olayı Zoraki Diplomat'ta anlatırken, rejimin önderlerinin bu kararı kendisine tebliğ ederken içlerinin rahat olmadığını ve bu kararı uygulamaktan dolayı üzüldüklerini, sıkıldıklarını gösteren tavırlar içinde olduklarını vurgulamaktadır. Ekim 1934 tarihinde yayımlanan Kadro'nun 34. sayısında “Arkadaşımız ve imtiyaz sahibimiz Yakup Kadri Bey'in bir ecnebi memlekette Hükümetimizi temsil vazifesiyle aramızdan ayrılması üzerine Kadro, gelecek sayıdan itibaren neşriyatını bir müddet tatil edecektir” tümceleri yer almıştır. Kasım sayısı yayımlanmaz. Aralık ayında 35. ve 36. sayısı birlikte yayımlanır. Kadro, üç yıllık yayın yaşamını tamamlar. Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun üstlendiği kalkan görevi, Kadro'yu daha fazla koruyamaz. (Tekeli, İlhan ve İlkin, Selim; “Kadrocuları ve Kadro'yu Anlamak,” Tarih Vakfı Yurt Yayınları, Haziran 2003, İstanbul)

*“Vefalı ol ve
Özüne ihanet etme oğul,
Gün gelir özün senden hesap sorar.”
Kemal Çoşkun / 1975*

Kadro dergisi kapandıktan sonra, Kadrocuların her biri doğru bildikleri çizgide çalışmalarını sürdürürler. Rejim içinde yine devletin önemli basamaklarında görevler alırlar. İktidarlara göre inişli çıkışlı bir yaşam döngüsü içinde olurlar.

Son Sözden Önce

Anadolu’da bir deyim vardır: Büyük, kendisine su getiren küçüğüne, “Su getirenin çok olsun” dileğinde bulunur.

Kadrocular bu topluma çok su taşıdı,
Onların da su getireni çok oldu.

Onlarca yıl sonra onları konuşuyoruz,
Yine onlara su götürüyoruz.

Çünkü;

Emeksiz emek peşinde koşmadılar,
Daha fazla aydınlık için çabaladılar, ürettiler,
Bunun için de düşüncelerini korkmadan ve sakınmadan paylaştılar,
Düşüncelerine katılırız ya da katılmayız,
Ama onları vefa duygumuzdan yoksun bırakamayız...

Kadro Hareketi, aydınlarımız için düşün tarihimizin önemli referans noktalarından biri olma özeliğini göstermektedir. Kendinden sonra, bu kez rejime yol göstermek yerine doğrudan iktidarı talep eden başka bir kadro hareketi daha yaratmıştır: **Yön Hareketi** olarak tanımlanan “Yön Dergisi” ve yine Yön’ün uzantısı olan “Devrim Dergisi”. Bu kez, ideolojik önderlik **Doğan Avcıoğlu** tarafından üstlenilmiştir.

Ama bu başka bir öykü...

Son Söz

Özgürce paylaşıyorum;

Aydınlarımızın düşünmesi gerekiyor,
Bir kez daha ve daha dikkatli olarak;

Bize su getiren olacak mı?
Neden bu topraklar üzerinde yeni bir düşünce hareketi oluşmuyor?
Düşünmeyi mi unuttuk,
Yoksa unutturulduk mu?

* * * * *

EKLER

- * Ek 1: Resimdeki Gözyaşları
- * Ek 2: Kadro Dergisi'nde Yayımlanmış Makaleler
- * Ek 3: 1932-1934 Dönemindeki Önemli Olaylar
- * Ek 4: Kaynakça

* * * * *

EK 1: “Resimdeki Gözyaşları” / Mehmet Soyarslan (Cem Karaca ve Apaşlar) / 1968

Birgün belki hayattan
Geçmişteki günlerden
Bir teselli ararsın
Bak o zaman resmime
Gör akan o yaşları

Benden sana son kalan
Bir küçük resim şimdi
Cevap veremez ama
Ağlar yalnızlığına

Ve işte arda kalan
Bir avuç anı şimdi
Koyup da bir başına
Bırakıp gittin beni

Sen yalnız değilsin
Biliyorum neredesin
Bu üzerdi beni
Yaşasaydın ve görseydin

Birgün belki hayattan
Geçmişteki günlerden
Bir teselli arasın
Bak o zaman resmime
Gör akan o yaşları

EK 2: KONU DİZİNİ

KADRO “Aylık Fikir Mecmuası” / 1932 - 1934

EDEBİYAT

Yazar	Makale	Sayı
1. İsimsiz	Artist ve Politikacı	34
2. Belge, Burhan Asaf	Niçin sanatsısız?	13
3. Çağlar, Behçet Kemal	Milyonların marşı	11
4. İbrahim Necmi	Dede Korkut hikayeleri üzerine bir iki söz	20
5. İbrahim Necmi	Dede Korkut kitabından birkaç hikayeyi alıyoruz. Eski Türk hikayelerinden dil ve edebiyat için ne güzel şeyler çıkabilir	18
6. İbrahim Necmi	Gene Dede Korkut kitabından Kanlı Koca Oğlu	19

	Kanduralı Boyu	
7. İbrahim Necmi	Gene Dede Korkut kitabından Kanlı Koca Oğlu Kanduralı Boyu	21
8. İbrahim Necmi	Gene Dede Korkut kitabından Kanlı Koca Oğlu Kanduralı Boyu	22
9. İbrahim Necmi	Türk dilinin ana çizgileri	16
10. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Allah ve şeytan	27
11. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Ankara	28
12. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Ankara Moskova Roma	6
13. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Ankara Moskova Roma	7
14. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Ankara Moskova Roma	9
15. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Ankara Moskova Roma	10
16. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Ankara Moskova Roma	11
17. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Ankara Moskova Roma	12
18. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Ankara Moskova Roma	13
19. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Ankara Moskova Roma	14
20. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Ankara Moskova Roma	15
21. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Ankara Moskova Roma	16
22. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Bedii Heyecan	6
23. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Bir kıssa ve bir hisse	14
24. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Bizde hatiplik	24
25. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Edebiyat buhranına doğru	8
26. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Enderun şairleri ve halk edebiyatı	10
27. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Eser ve halk	28
28. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Eski yeni	12
29. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Eskiler almayalım	4
30. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Ferdiyet ve şahsiyet	7
31. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Fikirde istiklal	22
32. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Gene inkılap edebiyatına dair	26
33. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Haile unsuru	7
34. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Ham madde ve halkla sanatkar	3
35. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	İnkılap ve edebiyat	25
36. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Kültür ve medeniyet	15
37. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Maxim Gorki ile mülakat	5
38. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Milli tasarruf ve halk edebiyatı	2
39. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Mutahassıs	2
40. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Samimiyete davet	16
41. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Sovyet edebiyatı	35-36
42. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Şairin bize anlatacağı şey kaldı mı?	1
43. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Türk inkılabında üslup	23
44. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Türkçe	9
45. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Yalın söz	2
46. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Yarıda kalan bir “Bahariye”	30
47. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Moda ve sakarya	28
48. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Moskova edebiyat kongresinde	33
49. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Rehber kitap	22

KİTAP ELEŞTİRİSİ

Yazar	Makale	Sayı
1. Aydemir, Şevket Süreyya	Benetji kendini niçin öldürdü?	4
2. Aydemir, Şevket Süreyya	Bir ilk eser Türkiye köy iktisadiyatı	34

3. Aydemir, Şevket Süreyya	Bir ruh fantezisi. Yahut yerli peygamber	1
4. Aydemir, Şevket Süreyya	Büyük meclis ve inkılap	25
5. Aydemir, Şevket Süreyya	Falih Rıfki ve son eseri	9
6. Aydemir, Şevket Süreyya	Yaban	19
7. Aydemir, Şevket Süreyya	Ziya Gökalp	2
8. Çığircan, İbrahim Hilmi	Bir eser	10
9. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Zeytin dağı	4
10. Tör, Vedat Nedim	İşte bir roman (Yaban)	16
11. Tör, Vedat Nedim	Türk edebiyatının ilk eseri: Yaban	15
12. Vala Nurettin	(Kadro)yu teyit eden bir eser Die Zukung des kapitalismus	5
13. Vala Nurettin	Kitap günü	1

EĞİTİM

Yazar	Makale	Sayı
1. A.B	Arkada kalan darüfünunun başına gelenler	18
2. Aydemir, Şevket Süreyya	Darüfünunun İnkılap hassasiyeti ve Cavit Bey İktisatçılığı	14
3. Aydemir, Şevket Süreyya	Genç nesil meselesi	4
4. Belge, Buhran Asaf	Arkada kalan darüfünunun	8
5. Belge, Buhran Asaf	Fırka mektebi	9
6. Belge, Buhran Asaf	Üniversitenin manası	20
7. Ete, Muhlis	Bizde kürsü iktisatçıları ve iktisat ilmi	23
8. Ete, Muhlis	Fende istiklal	17
9. Tahir Hayrettin	İnkılap ve köy	20
10. Vala Nurettin	Mimar yetiştirmek, mimara iş vermekle olur	19

EKONOMİ

Yazar	Makale	Sayı
1. A. Şefik	12.000.000 liralık dahili istikraz tahvilleri neden en sağlam borçlanmadır	17
2. A. Şefik	Ankara ikinci tütün kongresi	28
3. A. Şefik	Aydın incir müstahsillerinin Başvekil İsmet Paşa'ya arızaları	33
4. Aydemir, Şevket Süreyya	Darüfünunun inkılap hassasiyeti ve Cavit Bey iktisatçılığı	14
Yazar	Makale	Sayı
5. Aydemir, Şevket Süreyya	Açık bütçeden mütevazın bütçeden zengin bütçeye	27
6. Aydemir, Şevket Süreyya	Don Kişot'un yel değirmenleri ile muhaberesine kürsü politikacılığına ve Cavit Bey iktisatçılığına dair	17
7. Aydemir, Şevket Süreyya	Enflasyon değil iş bolluğu	12
8. Aydemir, Şevket Süreyya	Geri teknik ve Say'ın sefaleti	6
9. Aydemir, Şevket Süreyya	İş hasreti ve 500.000.000 liralık Türk bütçesi	9
10. Aydemir, Şevket Süreyya	İç pazar ve iktisatta "bütün"lük	10
11. Aydemir, Şevket Süreyya	Milli iktisat planı ve şeker sanayiimiz	24
12. Aydemir, Şevket Süreyya	Plan mefhumu hakkında	5
13. Aydemir, Şevket Süreyya	Makinelerin muhacereti	23
14. Aydemir, Şevket Süreyya	Makinelerin muhaceretine zeyl	27
15. Aydemir, Şevket Süreyya	Şeker istiklali ve 160.000 ton Türk şekeri	11
16. Aydemir, Şevket Süreyya	Şeker mütehasssısının raporu ne için eksiktir	30
17. Aydemir, Şevket Süreyya	Tabiata tahakküm	3

18. Aydemir, Şevket Süreyya	Türk tütüncülüğü ve iktisadi devletçilik	2
19. Aydemir, Şevket Süreyya	Türkiye'nin iktisadi mntıklarara bölünmesi (Rayonlaştırma)	15
20. Aydemir, Şevket Süreyya	Yeni devletin iktisadi fonksiyonları	29
21. Belge, Burhan Asaf	1933-1934 bir yılbaşı bilançosu	25
22. Belge, Burhan Asaf	1935 in romanı	35-36
23. Belge, Burhan Asaf	Cihan buhranı bitti mi?	10
24. Belge, Burhan Asaf	Çökmekte olan cihan nizamı	1
25. Belge, Burhan Asaf	Emtia kredileri ve Türk'ün alınteri	5
26. Belge, Burhan Asaf	Fotomontaj	23
27. Belge, Burhan Asaf	Liberal emperyalizmden dirije emperyalizme doğru	16
28. Belge, Burhan Asaf	Makine medeniyeti	7
29. Belge, Burhan Asaf	Merhumun dolaşık işleri	2
30. Belge, Burhan Asaf	Rakamların anlattığı sanayi	26
31. Belge, Burhan Asaf	Rakamların anlattığı sanayi	27
32. Belge, Burhan Asaf	Rakamların anlattığı sanayi	28
33. Belge, Burhan Asaf	Mübadelenin rolü ve karakteri	13
34. Belge, Burhan Asaf	Oklar neyi gösteriyor	27
35. Belge, Burhan Asaf	Ottawa konferansı	5
36. Belge, Burhan Asaf	Ölü doğan çocuk Londra konferansı	19
37. Belge, Burhan Asaf	Para tezimiz ve Prof. Wagemann	14
38. Belge, Burhan Asaf	Planlı dış ticaret ve dış ticaret ofisleri	28
39. Belge, Burhan Asaf	Üçüncü milli sanayi sergisi münasebeti ile	5
40. Belge, Burhan Asaf	Washington Londra	17
41. Belge, Burhan Asaf	Bir icmal	6
42. Çığırca, İbrahim Hilmi	Amerika sanayinde buhranın tesirleri	1
43. Çığırca, İbrahim Hilmi	Dördüncü buhran senesine girerken yahut üç senede otuz sene geri	14
44. Çığırca, İbrahim Hilmi	Dünya buhranı hakkında bazı rakamlar	2
45. Çığırca, İbrahim Hilmi	Dünya buhranı ne halde	1
46. Çığırca, İbrahim Hilmi	Dünya konjüktürüne umumi bir bakış	4
47. Çığırca, İbrahim Hilmi	Dünya piyasasına bir bakış	32
48. Çığırca, İbrahim Hilmi	Gümüş para meselesi	2
49. Ete, Muhlis	Bizde kürsü iktisatçıları ve iktisat ilmi	23
50. Eyraud, M.Henri	Buhranların para nazariyesi. Çev: Zeki Zeybek	18
51. Eyraud, M.Henri	İstikrarlı para, mütevazın bütçe, zengin ve dolgun bütçe	24
52. İriboz, Münir	Hasta mahsul	30
53. İriboz, Münir	İncirde devletin rolü	26
54. İriboz, Münir	Ziraatte planlı çalışmak zarureti	25
55. İriboz, Münir	İstikrarlı para, mütevazın bütçe, zengin ve dolgun bütçe	24
56. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Heba olan enerjiler	29
57. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Leipzig sergisinde Türk sesi	3
58. Lord Melchett	İlimlerin terakkisi Ortodoks nazariyeleri nakzediyor. Çev:Zeki Zeybek	15
59. Mühendis Nazir	Demiryollarımızda nakil ücretleri	18
60. Mümtaz Ziya	Afyon meselesi	4
61. Mümtaz Ziya	Cumhuriyet Merkez Bankası	3
62. Şakir Hazım	Faydalı hava hatları kar getirmek için nasıl olmalıdır?	18
63. Şakir Hazım	Hava nakliyatının faydaları iyi malzeme, iyi teşkilat	19
64. Tahir Hayrettin	Ayarlı millet ve plan	18
65. Tanpınar, Ahmet Hamdi	Kapitalizm (emperyalizm) ile millet iktisat rejimi ve ferdietçilik ile devletçiliğin manaları	18
66. Tanpınar, Ahmet Hamdi	Tasarruf ve yerli malı haftası	1

67. Tökin, İsmail Husrev	Anadolu'da zirai işletme şekilleri	24
68. Tökin, İsmail Husrev	Beş senelik programın manası	27
69. Tökin, İsmail Husrev	Beş senelik sanayi programı ve kredi meselesi	28
70. Tökin, İsmail Husrev	Bir kredi ekspansiyonu bir inflasyon yapar mı?	29
71. Tökin, İsmail Husrev	Buğday işine bir bakış	30
72. Tökin, İsmail Husrev	Cemiyeti akvam istikrazları ve mali müdahaleler	6
73. Tökin, İsmail Husrev	Dünya buhranına umumi bir bakış	20
74. Tökin, İsmail Husrev	Dünya konjonkturuna bir bakış	34
75. Tökin, İsmail Husrev	Garpte sermaye terakümünde müstemlekelerin rolü	32
76. Tökin, İsmail Husrev	Gümüş meselesi	31
77. Tökin, İsmail Husrev	Hammadde memleketlerindeki para buhranının karakteri	1
78. Tökin, İsmail Husrev	İç pazar meselesi	33
79. Tökin, İsmail Husrev	Köy iktisadiyatında teknik inkılap	2
80. Tökin, İsmail Husrev	Milli iktisat bütünlüğüne doğru	22
81. Tökin, İsmail Husrev	Müstemleke ve yarım müstemlekelerde buhranın tesirleri	15
82. Tökin, İsmail Husrev	Plan mefhumu hakkında	4
83. Tökin, İsmail Husrev	Türk parasının kıymeti ve kemmiyetçiler	17
84. Tökin, İsmail Husrev	Türkiye endüstrisinde ilk sermaye birikmesi	35-36
85. Tökin, İsmail Husrev	Türkiye köy iktisadiyatında borçlanma şekilleri	3
86. Tökin, İsmail Husrev	Türkiye köy iktisadiyatında toprak rantı	4
87. Tökin, İsmail Husrev	Türkiye'de el sanayii	5
88. Tökin, İsmail Husrev	Türkiye'de milli sermaye hareketi	10
89. Tökin, İsmail Husrev	Türkiye'de toprak ağalığı	9
90. Tör, Vedat Nedim	Bizde hususi teşebbüsün zaferi	13
91. Tör, Vedat Nedim	Çimento sanayiindedevletçilik	27
92. Tör, Vedat Nedim	Dışticarete devletçilik	26
93. Tör, Vedat Nedim	Demiryolu tarife siyasetimizde inkılap	32
94. Tör, Vedat Nedim	Devlet incir kooperatifine doğru	34
95. Tör, Vedat Nedim	Devletçi bir ziraat siyasetinin ana prensipleri	20
96. Tör, Vedat Nedim	Donan ziraat kredilerine karşı	7
97. Tör, Vedat Nedim	Fındıkta devlet kooperatifi	7
98. Tör, Vedat Nedim	Devletle müstahsilin işbirliğine doğru	9
99. Tör, Vedat Nedim	Gene fındıkta devlet kooperatifi	16
100. Tör, Vedat Nedim	İktisat işlerinde devlete veto hakkı ve iktisat vekaleti	10
101. Tör, Vedat Nedim	İktisatta İstiklal	22
102. Tör, Vedat Nedim	Kazançlı istihsal seferberliği	29
103. Tör, Vedat Nedim	Kömürde devletçilik	25
104. Tör, Vedat Nedim	Köylü kazanmalıdır	33
105. Tör, Vedat Nedim	Mefhum teşkilatı değil madde teşkilatı	8
106. Tör, Vedat Nedim	Milli kurtuluş hareketleri ve buhran	18
107. Tör, Vedat Nedim	Müstemleke iktisadiyatından millet iktisadiyatına	1
108. Tör, Vedat Nedim	Müstemleke iktisadiyatından millet iktisadiyatına	2
108. Tör, Vedat Nedim	Niçin ve nasıl sanayileşmemiz lazım	6
109. Tör, Vedat Nedim	Pamuk sanayii pamuk ziraatinde inkılap istiyor	30
110. Tör, Vedat Nedim	Sanayi planından sonra ziraat planı	35-36
111. Tör, Vedat Nedim	Sanayileşme davası	24
112. Tör, Vedat Nedim	Pamuk sanayii pamuk ziraatinde inkılap istiyor	31
113. Tör, Vedat Nedim	Serbest ticaretten bağlı ticarete	12
114. Tör, Vedat Nedim	Sınıflaşmak ve iktisat siyaseti	11
115. Tör, Vedat Nedim	Türk iktisadiyatının erkani harbiye dairesi Ali İktisat Meclisi	14
116. Tör, Vedat Nedim	Ziraat siyasetimizde liberalizmden devletçiliğe	19

117. Tör, Vedat Nedim	Üzüm meselesi	8
118. Tör, Vedat Nedim	Türkiye’de zirai kooperatifler	5
119. Vala, Nurettin	Bir rüya	13
120. Yazman, M. Şevki	Bizde kok ve demir sanayii	29
121. Yazman, M. Şevki	Bizde kok ve demir sanayii	30
122. Yazman, M. Şevki	Buhrandan korkmayan sanayi: Harp sanayii	27
123. Yazman, M. Şevki	Büyük sanayi kuruluşunun devletleşmesindeki teknik zaruretler	24
124. Yazman, M. Şevki	Elektrikli Türkiye	13
125. Yazman, M. Şevki	Elektrikli Türkiye	15
126. Yazman, M. Şevki	Elektrikli Türkiye 11. Türkiye’de elektrik sanayi nasıl olmalıdır?	14
127. Yazman, M. Şevki	Elektrikli Türkiye IV. Evvela enerji planı	16
128. Yazman, M. Şevki	Enerjide tarife meselesi	34
129. Yazman, M. Şevki	Sanayi kuruluşunda eleman meselesi	31
130. Yazman, M. Şevki	Sanayide norm ve kalite meselesi	32
131. Yazman, M. Şevki	İleri teknik ve ileri sanayi amacımız	35-36
132. Yazman, M. Şevki	Kömür sanayine ve madeni mahrukata doğru	3
133. Yazman, M. Şevki	Kömür yakan Türkiye	25
134. Yazman, M. Şevki	Milli mahruk meselelerinden II. Petrol ve Türkiye petroleri hakkında bir eser	19
135. Yazman, M. Şevki	Milli mahrukata meselesi	18
136. Yazman, M. Şevki	Milli mahrukata meselesi III. İspirto	20
137. Yazman, M. Şevki	Milli mahrukata meselesi IV.Kömür ve linyit	21
138. Yazman, M. Şevki	Milli mahrukata meselesi V.Kömür ve linyitlerimizden mayi mahruk istihali	23
139. Yazman, M. Şevki	Sanayi kuruluşunda eleman meselesi	31
140. Yazman, M. Şevki	Sanayide norm ve kalite meselesi	32

DÜŞÜN HAREKETLERİ

Yazar	Makale	Sayı
1. Aydemir, Şevket Süreyya	Beynelminel fikir hareketleri arasında Türk nasyonalizmi III. Türk nasyonalizmi	20
2. Aydemir, Şevket Süreyya	III. Türk nasyonalizmi	21
3. Aydemir, Şevket Süreyya	Emperyalizm şahlanıyor mu?	16
4. Aydemir, Şevket Süreyya	Fikir hareketleri arasında Türk nasyonalizmi. I Faşizm	18
5. Aydemir, Şevket Süreyya	Fikir hareketleri arasında Türk nasyonalizmi. II Marksizm	19
6. Aydemir, Şevket Süreyya	Hüseyin Cahit Bey Öncü	33
7. Aydemir, Şevket Süreyya	Hüseyin Cahit Bey ‘in hazin tarafı	31
8. Aydemir, Şevket Süreyya	İsmail Hakkı Bey’in mefkureciliği	29
9. Aydemir, Şevket Süreyya	Sosyal milliyetçiliğin zaferi	35-36
10. Belge, Burhan Asaf	Faşizm ve Türk milleti kurtuluş hareketi	8
11. Belge, Burhan Asaf	1934	35-36
12. Belge, Burhan Asaf	Faşizm niçin beynelminelleşmek istiyor?	26
13. Belge, Burhan Asaf	Emperyalizm telaşı	32
14. Lord Melchett	İlimlerin terakkisi, ortodoks nazariyeleri nakzediyor. Çev:Zeki Zeybek	15
15. Tanpınar, Ahmet Hamdi	Kapitalizm (emperyalizm)ile millet iktisat rejimi ve ferdiyetçilik ile devletçiliğin manaları	18
16. Tör, Vedat Nedim	Kreuger, Hitler,Göthe	4

ENTELELLİJANSYA

Yazar	Makale	Sayı
1. Aydemir, Şevket Süreyya	Yarı münevverler klübü	8

FELSEFE

Yazar	Makale	Sayı
1. Aydemir, Şevket Süreyya	Bergson bahsi ve hürriyet telakkimiz	13
2. Aydemir, Şevket Süreyya	Bergsonizm yahut bir korkunun felsefi ifadesi	11

KADRO

Yazar	Makale	Sayı
1. Atay, Neşet Halil	İnkılap ve Kadro	10
2. Aydemir, Şevket Süreyya	Biz Avrupa'nın hayranı değil mirasçısıyız	29
3. Aydemir, Şevket Süreyya	Halk evleri	3
4. Aydemir, Şevket Süreyya	İktisadi devletçilik	17
5. Aydemir, Şevket Süreyya	İnkılap bitti mi?	3
6. Aydemir, Şevket Süreyya	İnkılap heyecanı	2
7. Aydemir, Şevket Süreyya	İnkılap hukuku	26
8. Aydemir, Şevket Süreyya	İnkılap kürsülerinde inkılap ilmileşmelidir.	28
9. Aydemir, Şevket Süreyya	İnkılap neslinin şarkısı	22
10. Aydemir, Şevket Süreyya	Pesimist	1
11. Aydemir, Şevket Süreyya	Programlı devletçilik	34
12. Aydemir, Şevket Süreyya	Yürüyen devlet	25
13. Belge, Burhan Asaf	592. konferansın zabıtlarından çıkarılmış bir parçadır	8
14. Belge, Burhan Asaf	Fırka mektebi	9
15. Belge, Burhan Asaf	Hürriyet mefhumu etrafında	21
16. Belge, Burhan Asaf	İnkılabımız ve hilafet	1
17. Belge, Burhan Asaf	İnkılabımızın sesi	11
18. Belge, Burhan Asaf	Milli kurtuluş inkılabının cihanşümül ehemmiyetini anlayan anlayana	18
17. Belge, Burhan Asaf	Rejimler nasıl niçin değişiyor?	12
18. Güney, Eflatun Cem	İnkılap edebiyatı	18
19. İnönü, İsmet	Fırkamızın devletçilik vasfı	22
20. Mehmet İlhan	Halkın karşısında bürokrat	22
21. Mehmet İlhan	İnkılabı bilmek	18
22. Tanpınar, Ahmet Hamdi	Buhranlar ve inkılaplar telakkisi. Türk inkılabının kaynak noktaları ve seyri etrafında bir tahlil	21
23. Tanpınar, Ahmet Hamdi	Türk devletçiliği ve himayeci ferdiyetçilik	22
24. Tahir, Hayrettin	Türk inkılabı kürsüleşiyor	19
25. Tekin İsmail Hüsrev	Milli kurtuluş devletçiliği I	18
26. Tekin İsmail Hüsrev	Milli kurtuluş devletçiliği II	19
27. Tekin İsmail Hüsrev	Türkiye'de derebeylik rejimi	7
28. Tekin İsmail Hüsrev	Türkiye'de derebeylik rejimi	8
29. Tör, Vedat Nedim	Devletçilik karşısında zümre menfaati ve münevver mukavemeti	21
30. Tör, Vedat Nedim	Devletçilik yolunda aydınlık	23
31. Tör, Vedat Nedim	Devletin yapıcılık ve idarecilik kudretine inanmak gerektir	15
32. Tör, Vedat Nedim	Değişen cihan münasebetleri içinde Türkiye	5

33. Tör, Vedat Nedim	Milli kurtuluş hareketleri ve buhran	18
34. Tör, Vedat Nedim	Türk devletçiliği iktibas devletçiliği değildir	17
35. Tör, Vedat Nedim	Ziraat siyasetimizde liberalizmden devletçiliğe	19
36. Tör, Vedat Nedim	Türk inkılabında Gazi ve bizim bir inanımız	24
37. Vala Nurettin	Ümmilikle mücadele için köy kampları	1

KENTLEŞME

Yazar	Makale	Sayı
1. Vala Nurettin	Şehirlerimizin güzelliğini zevksiz ev sahiplerinin tecavüzünden kurtarmalıyız	20
2. Yazman, M. Şevki	Yapı heyecanı	32

POLEMİK

Yazar	Makale	Sayı
1. Aydemir, Şevket Süreyya	Bir münakaşanın manası	17
2. Aydemir, Şevket Süreyya	Hüseyin Cahit Bey öncü	33
3. Aydemir, Şevket Süreyya	Hüseyin Cahit Beyin hazin tarafı	31
4. Aydemir, Şevket Süreyya	İsmail Hakkı beyin mefkureciliği	29
5. Aydemir, Şevket Süreyya	Yarı münevverler klübü	8

POLİTİKA

Yazar	Makale	Sayı
1. Atay, Falih Rıfki	İngiliz tuhafılığı	26
2. Aydemir, Şevket Süreyya	1789 ihtilalinin mezarı başında	32
3. Aydemir, Şevket Süreyya	1789 ihtilalinin mezarı başında II. Mahreç yok	33
4. Aydemir, Şevket Süreyya	“Europacentrisme” in tasfiyesi	7
5. Belge, Burhan Asaf	(İman tesettütü) dalgası, şimdi Fransa'nın üzerinde	15
6. Belge, Burhan Asaf	Lausanne'deki anlaşmaların içyüzü	7
7. Belge, Burhan Asaf	Ortaavrupa	32
8. Belge, Burhan Asaf	Ortaavrupanın davasızlığı	33
9. Belge, Burhan Asaf	Ortaavrupanın davasızlığı II. Avustralyacılık	34
10. Belge, Burhan Asaf	Taymis kıyıları	32
11. Hakkı, Mahir	Avrupa bize ideal mi, örnek mi olabilir	18

SANAT

Yazar	Makale	Sayı
1. Belge, Burhan Asaf	İnkılap san'atına varmak yolları	29
2. Belge, Burhan Asaf	Niçin sanatsızız	13
3. Belge, Burhan Asaf	Sanat ve teknik	15
4. Belge, Burhan Asaf	Sanat'ın salamurası karşısında (Ankara resim sergisi münasebeti ile)	17
5. Belge, Burhan Asaf	Bir kıymet kendini vadediyor	32
6. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Sanat ölçüleri	29
7. Karaosmanoğlu, Yakup Kadri	Seciel Sorel, Marle Dietrich ve Paul Verlain'in büstü	21

SOSYAL POLİTİKA

Yazar	Makale	Sayı
1. Aydemir, Şevket Süreyya	İş hasreti ve 500.000.000 liralık Türk bütçesi	9
2. Aydemir, Şevket Süreyya	İş kanunu yeni cemiyetin temel kanunlarından biridir	30
3. Aydemir, Şevket Süreyya	İş kanunu yeni cemiyetin temel kanunlarından biridir II Kıymetsiz “sa’y”den kıymetli “sa’y”e	31

SOSYOLOJİ

Yazar	Makale	Sayı
1. Atay, Falih Rıfki	Bizim köy	18
2. Aydemir, Şevket Süreyya	Çok nüfuslu Anadolu	5
3. Aydemir, Şevket Süreyya	İçtimai zihniyet	31
4. Belge, Burhan Asaf	Bizdeki azlıklar	16
5. Çığırca, İbrahim Hilmi	Asya’da nüfus hareketleri	4
6. İriboz, Münir	Bir mektup	24
7. Tökin, İsmail Husrev	Anadolu köyünde bünye tahavvülü	14
8. Tökin, İsmail Husrev	Anadoluda bir köy tipi	13
9. Tökin, İsmail Husrev	Millet içinde sınıf meselesi	25
10. Tökin, İsmail Husrev	Millet içinde sınıf meselesi II.	26
11. Tökin, İsmail Husrev	Türkiye köy iktisadiyatında toprak rantı	4
12. Tör, Vedat Nedim	Belediyeleştirme	28

TARIM

Yazar	Makale	Sayı
1. A. Şefik	Aydın incir müstahsillerinin Başvekil İsmet Paşa’ya arızaları	33
2. A. Şefik	Ankara ikinci tütün kongresi	28
3. Aydemir, Şevket Süreyya	Milli iktisat planı ve şeker sanayiimiz	24
4. Aydemir, Şevket Süreyya	Şeker istihsali ve 160.000 ton Türk şekeri	11
5. Aydemir, Şevket Süreyya	Şeker mütehasşısının raporu ne için eksiktir	30
6. Aydemir, Şevket Süreyya	Türk tütüncülüğü ve iktisadi devletçilik	2
7. İriboz, Münir	Hasta mahsul	30
8. İriboz, Münir	İncirde devletin rolü	26
9. İriboz, Münir	Ziraatte planlı çalışmak zarureti	25
10. Tökin, İsmail Husrev	Anadolu da zirai işletme şekilleri	24
11. Tökin, İsmail Husrev	Buğday işine bir bakış	30
12. Tökin, İsmail Husrev	Türk köylüsü bir toprak reformu bekliyor	21
13. Tökin, İsmail Husrev	Türk köylüsünü topraklandırmalı fakat nasıl	23
14. Tökin, İsmail Husrev	Türkiye’de toprak ağalığı	9
15. Tökin, İsmail Husrev	Türkiye köy iktisadiyatında toprak rantı	4
16. Tör, Vedat Nedim	Devlet incir kooperatifine doğru	34
17. Tör, Vedat Nedim	Devletçi bir ziraat siyasetinin ana prensipleri	20
18. Tör, Vedat Nedim	Devlet kooperatifi. Devletle müstahsilin işbirliğine doğru	9
19. Tör, Vedat Nedim	Donan ziraat kredilerine karşı fındıkta devlet kooperatifi	7
20. Tör, Vedat Nedim	Gene fındıkta devlet kooperatifi	16
21. Tör, Vedat Nedim	Köylü kazanmalıdır	33
22. Tör, Vedat Nedim	Pamuk sanayi, pamuk ziraatinde inkılap istiyor	30
23. Tör, Vedat Nedim	Pamuk sanayi, pamuk ziraatinde inkılap istiyor II	31
24. Tör, Vedat Nedim	Sanayi planından sonra ziraat planı	35-36

25. Tör, Vedat Nedim	Ziraat siyasetimizde liberalizmden devletçiliğe	19
26. Tör, Vedat Nedim	Türkiye de zirai kooperatifler	5
27. Tör, Vedat Nedim	Üzüm meselesi	8

TARİH

1. Atay, Falih Rıfki	Kuvayi milliye	16
2. Aydemir, Şevket Süreyya	Derebeyi ve dersim	6
3. Aydemir, Şevket Süreyya	Ergenekon meselesi	13
4. Aydemir, Şevket Süreyya	Milli kurtuluş hakkında bizim tezimiz	12
5. Aydemir, Şevket Süreyya	Milli kurtuluş hareketlerinin ana prensipleri	8
6. Belge, Burhan Asaf	Asya	3
7. Belge, Burhan Asaf	Çin ve Hindistan	1
8. Belge, Burhan Asaf	Faşizm ve Türk Milli Kurtuluş hareketi	8
9. Belge, Burhan Asaf	Gazi Cumhuriyet	22
10. Belge, Burhan Asaf	Milli kurtuluş davasını tarih, Mikadoya yahut Mussoliniye vermemiştir	24
11. Belge, Burhan Asaf	Milli kurtuluş hareketleri ve bunların inkılap nazariyeleri	9
12. Belge, Burhan Asaf	Japonya ve Mançuri meselesi	5
13. Tökin, İsmail Husrev	Şark vilayetlerinde derebeylik	11
14. Tökin, İsmail Husrev	Şark vilayetlerinde derebeylik	12
15. Tör, Vedat Nedim	Milli kurtuluş hareketleri ve buhran	18

TEKNOLOJİ

Yazar	Makale	Sayı
1. Belge, Burhan Asaf	Sanat ve teknik	15
2. Yazman, M. Şevki	Teknikte istiklal	22

EK 3: 1932 - 1934 DÖNEMİNDEKİ ÖNEMLİ OLAYLAR

Kadro Hareketi'nin geliştiği yıllarda, dönemin, hareketin ruhu ile ilgili olabilecek önemli olayları arasında şunlar sayılabilir:

- * 09.07.1932: Türkiye, Milletler Cemiyetine katıldı.
- * 12.07.1932: Türk Dil Kurumu kuruldu.
- * 18.07.1932: Ezanın Türkçe okunması kararı Diyanet İşleri Başkanlığı'nca tüm camilerde başlatıldı.
- * 26.09.1932: I. Türk Dil Kurultayı Dolmabahçe Sarayı'nda toplandı.
- * 08.01.1933: I. Beş Yıllık Plan kabul edildi.
- * 01.02.1933: Bursa'da Türkçe ezanı protesto eden gerici bir ayaklanma provası yapıldı.
- * 06.02.1933: Atatürk Bursa'ya geldi ve Bursa söylevini verdi.
- * 20.05.1933: Hava Yolları Devlet İşletmesi kuruldu.
- * 23.05.1933: PTT Genel Müdürlüğü kuruldu.
- * 03.06.1933: Sümerbank Kanunu kabul edildi.
- * 08.06.1933: Halk Bankası Kanunu kabul edildi.
- * 24.06.1933: İller Bankası Kanunu kabul edildi.
- * 01.07.1933: Deniz Yolları İşletmesi kuruldu.
- * 09.09.1933: I. İzmir Fuarı (9 Eylül Panayırı) açıldı.
- * 04.03.1934: Üniversitelere İnkılâp dersi konuldu.

- * 20.03.1934: Ankara'da İnkılâp Tarihi Kürsüsü kuruldu.
- * 04.03.1934: Ankara Radyosu yayına başladı.
- * 11.04.1934: TBMM'de ilginç bir kanun teklifi verildi: "Bekarlardan Vergi Alınması hk."
- * 21.06.1934: Soyadı Kanunu kabul edildi.
- * 14.08.1934: İzmit Kâğıt Fabrikası ve Paşabahçe Cam Fabrikası'nın temeli atıldı.
- * 24.11.1934: Gazi Mustafa Kemal Paşa'ya, "ATATÜRK" soyadı verildi.
- * 26.11.1934: Efendi, Bey, Paşa vb. gibi unvanların kaldırılması hakkındaki kanun kabul edildi.
- * 03.12.1934: Bazı dinsel görünümdeki kıyafetlerin, ibadethane dışında giyilemeyeceğine dair kanun kabul edildi.
- * 05.12.1934: Türk kadınına Milletvekili seçme hakkı verildi.

EK 4: KONUYLA İLGİLİ KİMİ KAYNAKLAR

- * Aydemir, Şevket Süreyya; "İnkılâp ve Kadro", Remzi Kitapevi, 1990.
- * Ertan, Temuçin Faik; "Kadrocular ve Kadro Hareketi", Kültür Bakanlığı, 1994.
- * "Kadro", A.İ.T.İ.A. Yayınları, Tıpkıbasım 1932-33-34, Ankara, 1982, Yayına Hrz. Alpar, Cem.
- * "Kadro Dergisi'nden Seçmeler", İletişim Yayınları.
- * Peker, Recep; "İnkılâp Dersleri", İletişim Yayınları, 1984.
- * Tekeli, İlhan ve İlkin, Selim; "Kadrocuları ve Kadro'yu Anlamak," TV Yurt Yayınları, 2003.
- * Türkeş, Mustafa. "Kadro Hareketi: Ulusçu Bir Akım", İmge Kitapevi, 1999.

* * * * *